

SOCIÁLNA POLITIKA A ZAMESTNANOSŤ

JÚN
2004

Vydáva Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Balíček pomoci deťom

**Zo Svätého Petra
ľudia neodchádzajú**

**Nie všetky cesty
vedú do Británie**

**Pracovné
príležitosti v EÚ**

**Pracovať pre obec
sa všetkým oplatí**

Aktivácia lepšia ako nečinnosť

Z obsahu

Vyslobodenie z pasce chudoby 3
Zákon o pomoci v hmotnej núdzi

Balíček pomoci deťom 4-5
...aby sa sociálne bariéry v školách odstránili

Zo Svätého Petra ľudia už neodchádzajú 6-7
Aktivačné práce rozhýbali tisíce nezamestnaných na Slovensku

Vitani sú len tí, čo chcú naozaj pracovať 8-10
Pri zmene zamestnania vždy treba nový registračný doklad

Európska únia – pracovné príležitosti 10-12

Pracovať pre obec sa všetkým opláti 15

Sociálna politika a zamestnanosť

Vydáva Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny a Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR v náklade 5000 ks. Nepredajné.

Redakčná rada

PhDr. Rudolf Sokol - predseda,
Mgr. Martin Danko - podpredseda,
PhDr. Peter Zemaník - šéfredaktor,
Mgr. Peter Húska, Ing. Tatiana Matejovičová,
Ing. Ildikó Polačeková, Ing. Pavel Veverka,
PhDr. Ľubica Slamečková, Mgr. Janka Veselská

Šéfredaktor

PhDr. Peter Zemaník
Tel.: 02/59330511, Fax: 02/ 5441 0440

Redaktorky

PhDr. Ľubica Slamečková
Mgr. Janka Veselská
Tel. 02/59 20 37 46
E-mail: spz@upsvar.sk

Adresa redakcie

Tolstého 7, 812 67 Bratislava
Grafika: Invecon, Hattalova 12/A, Bratislava
Tlač: alfaPRINT, Thurzova 16, Martin

Foto obálka: Allphoto Images

Reg. číslo: 3197/2004, ISSN: 1336-5053

Nie je ľahké, zmieriť sa so situáciou, keď človek, ktorý bol celý život naučený pracovať, zrazu o prácu príde a ani po krátkom a potom čoraz dlhšom čase si prácu n e d o k á ť e

nájsť. Stať sa dlhodobo nezamestnaným sa dá z rôznych dôvodov. Zvyknú sa v úradníckom jazyku označovať aj ako: nízka profesionálna flexibilita, nízka vzdelanosťná úroveň, alebo rôzne iné znevýhodnenia, ako napríklad vysoký vek, nepriaznivý zdravotný stav a pod. A pritom sa dotknutý človek cíti pomaly ale isto nepotrebným. Ľahko potom podľahne nebezpečenstvu, ktoré ide ruka v ruke s neúspešným hľadaním sa, a tým je strata vlastnej aktivity, uspokojenie sa s nízkym životným štandardom, apatia, pasivita, chudoba. Zvykne si na nižšie pohodlie, na menej peňazí, na príležitostné zárobky, na pochopenie okolia i na návštevy na úradoch. Pomaly, ale isto sa chytí do vlastnej pasce chudoby.

V Slovenskej republike takmer 90 percent poberateľov dávky v hmotnej núdzi sú uchádzači o zamestnanie. Veľká časť tejto skupiny obyvateľov má nízku alebo žiadnu motiváciu začleniť sa do sveta práce. Sú to najmä ľudia z rodín s nízkym sociálnym statusom, kde chýbajú základné pracovné návyky a pocit zodpovednosti za svoju situáciu.

Ekonomická nečinnosť, najmä dlhodobá, má svoje širšie negatívne dôsledky na jednotlivca, rodinu a spoločnosť. Zvyšuje pravdepodobnosť chudoby jednotlivca aj spoločensťva, oslabuje pocit vlastnej hodnoty, vytláča jednotlivca a jeho blízkych na okraj spoločnosti a odrezáva ich od prirodzených sociálnych väzieb odvíjajúcich sa od práce.

Na druhej strane ani zamestnávateľa nemajú žiadny záujem vytvárať pre nich pracovné miesta a ich potenciál na začatie samostatnej zárobkovej činnosti je takmer nulový.

Napriek tomu, že uvedená skupina ľudí má nízku šancu riadne sa zamestnať, je iná zmysluplná činnosť, napr. dobrovoľníctvo či pomoc obci, pre konkrétneho jednotlivca, rodinu aj spoločnosť užitočnejšia než nečinnosť. Nielenže znovu získa pocit užitočnosti, ale prostredníctvom svojej práce, dokáže pomôcť nielen sebe, ale aj svojmu okoliu. Dokáže si vážiť prácu aj iných a vytvárať hodnoty. Prostredníctvom takýchto aktivít opät nadväzuje kontakt so svetom práce a získava alebo obnovuje si základné pracovné návyky, čím sa jeho zamestnateľnosť podstatne zvyšuje. Aktivizácia. To je to zaklínadlo, ktorým sa snažíme otvoriť dvere k práci nielen tým, ktorí potrebujú ľudí, čo dokážu pracovať, ale predovšetkým tým, ktorí pracovať chcú, len zatiaľ nenašli takých, ktorí by ich prácu dokázali aj oceniť. Je to vzájomná odkázanosť na aktivitu.

Považujeme ju za spôsob premostenia medzi stavom nezamestnanosti a nájdením riadneho zamestnania. Pri nezamestnaných, ktorí kvôli dlhodobej nezamestnanosti stratili základné pracovné návyky, táto forma aktivácie prispeje k tomu, aby si ich opätovne vybudovali a pomáha im vymaniť sa zo stavu nečinnosti a zapojiť sa do aktívneho pracovného života.

Za pravdu nám dáva aj fakt, že od februára, keď sme projekt prostredníctvom našich úradov začali, sa doteraz do neho zapojilo 2 794 obcí a viac ako 1 000 právnických a fyzických osôb a mimovládnych organizácií. Svoju nečinnosť vďaka tomu odložilo takmer 120 tisíc ľudí na Slovensku.

TATIANA MATEJOVIČOVÁ
námeštnička GR

Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny

Vyslobodenie z pasce chudoby

Zákon o pomoci v hmotnej núdzi

(Dokončenie)

V prvej časti nášho príspevku sme charakterizovali nový systém sociálnej pomoci a podmienky, za ktorých sa občan môže uchádzať o dávku v hmotnej núdzi. K dávke je možné poskytnúť príspevky, a tým sa budeme venovať v tejto časti. Nárok na tieto príspevky občan uplatňuje spolu s dávkou. Sú to tieto štyri príspevky: na zdravotnú starostlivosť, aktivačný príspevok, príspevok na bývanie, ochranný príspevok

Príspevok na zdravotnú starostlivosť

Jeho výška je 50 Sk mesačne a prispieva sa ním na výdavky súvisiace so zdravotnou starostlivosťou. Nedostanú ho občania, ktorí sú oslobodení od povinnosti uhradiť platby (zákon o Liečebnom poriadku).

Aktivačný príspevok

Je označený práve takto z dôvodu, že patrí občanovi v hmotnej núdzi (a každej fyzickej osobe, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje), ak vykáže aktivitu smerujúcu k rozšíreniu alebo udržaniu vedomostí a odborných zručností, pracovných návykov atď. Jeho výška je od 15. 4. 2004 1 500 Sk. (Podrobnejšie v májovom vydaní časopisu).

Ochranný príspevok

dostane občan v hmotnej núdzi a spoločne posudzovaná osoba, ak si nemôže zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť si v hmotnej núdzi. Ochranný príspevok je 1 000 Sk mesačne (od 1. 4. 2004 1 500 Sk). (Občan sa však musí preukázať napr. rozhodnutím o vzniku nároku na dôchodok, rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o dôchodok z iných dôvodov než z vekových, rozhodnutím o invalidite, svedectvom o tom, že sa stará o dieťa alebo občana s ŤZP, potvrdením o účasti na resocializačných programoch).

Príspevok na bývanie

patrí občanovi v hmotnej núdzi a spoločne posudzovaným osobám - na úhradu nákladov spojených s bývaním, ak splnil podmienku na dávku. Jeho výška je:

◆ 780 Sk mesačne ak ide o jedného občana v hmotnej núdzi;

◆ 1 330 Sk mesačne ak ide o občana v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú.

Tento príspevok predpokladá, že občan je vlastníkom alebo nájomcom bytu alebo domu a má uhradené výdavky spojené s bývaním. Patrí aj občanom v hmotnej núdzi, ktorí sa preukážu dohodou o uznaní dlhu a dohodou o splátkach. Príspevok na bývanie sa poskytuje na jednu adresu len raz.

Jednorazová dávka v hmotnej núdzi

Občanovi v hmotnej núdzi a spoločne posudzovaným osobám, ktorým sa vypláca dávka a príspevky, možno poskytnúť jednorazovú dávku do výšky preukázaných skutočných nákladov, najviac však do výšky trojnásobku život-

ného minima. Poskytnutie tejto dávky patrí do pôsobnosti obce.

Modelová situácia pre vznik nároku na dávku a príspevky

Výška dávky a príspevkov pre okruh spoločne posudzovaných osôb sa určí tak, že sa spočítajú nároky osôb spoločne posudzovaných a ich príjem sa doplní do vypočítaných nárokov.

Príklad č. 1

Nárok štvorčlennej rodiny s dvomi nezaopatrenými deťmi vo veku 4 a 7 rokov

Nárok	Príjem
3 210 Sk dávka	3 000 Sk podpora v nezamestnanosti
1 330 Sk príspevok na bývanie	
1 000 Sk aktivačný príspevok pre otca	
1 000 Sk aktivačný príspevok pre matku	
150 Sk príspevok na zdrav. starostlivosť pre matku, otca a 7-ročné dieťa	
6 690 Sk spolu	

Výška dávky a príspevkov pre uvedenú rodinu je: 6 690 Sk - 3 000 Sk = **3 690 Sk**

Príklad č. 2 - úplná rodina s 1 nezaopatreným dieťaťom do 5 r., kde jeden z rodičov je zamestnaný a má hrubý príjem 6 080 korún, druhý je nezamestnaný:

5 696 - je čistý príjem vrátane bonusu; 500 prídavok na dieťa; 1 668 dávka v hmotnej núdzi + príspevok na zdrav. starostlivosť, na bývanie a aktivačný príspevok. Celkový čistý príjem **7 864 Sk**. (Na porovnanie tá istá situácia v starom systéme: 5 302 čistý príjem; 270 prídavok na dieťa; 410 príspevok k prídavku; 0 dávka soc. pomoci. Celkový čistý príjem **5 982**). V novom systéme je prírastok čistého príjmu **1 882 Sk**.

Príklad č. 3 - úplná rodina s 3 deťmi - 3, 5 a 7 rokov. Jeden z rodičov je nezamestnaný, druhý má hrubý príjem 6 080 korún.

Jeho čistý príjem vrátane bonusu je 6 556, prídavok na dieťa je 1 500, dávka v hm. núdzi + príspevok na ZS, na bývanie a 1 x aktiv. prís. 1 673. Celkový čistý príjem je **9 729 Sk**. (V starom systéme by to bolo: 5 302 čistý príjem, 810 - príd. na dieťa, 1 380 príspevok k prídavku, 1 658 - dávka soc. pomoci. Celkový čistý príjem 9 150). V novom systéme je prírastok **579 Sk**.

Plnenie vyživovacej povinnosti namiesto povinnej osoby

Ak sa dávka a príspevky poskytujú občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú s nezaopatreným dieťaťom, a títo sú v hmotnej núdzi z dôvodu, že povinná osoba si neplní voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, prechádza nárok dieťaťa na štát. Občan, za ktorého štát alebo obec plní vyživovaciu povinnosť, bude povinný túto sumu, zvýšenú o 25 %, vrátiť úradu, ktorý dávku poskytol. Polovicu z tejto percentuálnej sumy úrad po jej vrátení vyplatí zákonnému zástupcovi alebo dieťaťu. Výživné môže súd strhávať už aj z dávky v hmotnej núdzi. Ak neplatič nechce priznať svoj príjem či majetok, môžu súdy podľa zákona považovať za jeho príjem 15-násobok životného minima.

Dávku a príspevky poskytujú

úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, najdlhšie však len po dobu 24 mesiacov a po uplynutí tejto doby, ak budú podmienky nároku trvať naďalej, pomoc prejde do pôsobnosti obce.

Ako požiadať o pomoc v hmotnej núdzi?

Písomnú žiadosť podáva občan alebo orgán, ktorý môže rozhodovať o posúdení hmotnej núdze. Dávka a príspevky sa priznávajú a vyplácajú od začiatku mesiaca, v ktorom sa začalo konanie a vyplácajú sa za celý kalendárny mesiac aj v prípade, ak podmienky nároku boli splnené len za časť mesiaca. Úrad alebo obec vypláca dávku a príspevky mesačne pozadu. Dávka a príspevky sa nevyplácajú do cudziny a nepatria za čas, ktorý sa občan zdržiava v cudzine.

Môžem dostať preddavok na dávku a príspevky?

Dávka a príspevky sa môžu občanovi priznať preddavkovo, ak sa začalo konanie o peňažnom príspevku za opatrovanie, poskytnutí dávky nemocenského poistenia, dávky dôchodkového poistenia alebo opakovanej štátnej sociálnej dávky, určenie otcovstva, výživnom, nárokoch z pracovného pomeru, nárokoch zo služobného pomeru a mzdových nárokov.

Osobitný príjemca

Ak občan v hmotnej núdzi nevyužíva dávku a príspevky na účel, na ktorý boli určené, ustanoví sa osobitný príjemca. Je ním obec, vo výnimočných prípadoch určená iná právnická alebo fyzická osoba. Ak osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky vo vecnej forme, je povinný ich poskytovať za cenu obvyklú a na mieste dostupnom občanovi v hmotnej núdzi.

► strana 12

Balíček pomoci deťom

...aby sa sociálne bariéry v školách odstránili

Na prehĺbenie pozitívnych účinkov zmeny systému dávok v hmotnej núdzi na niektoré skupiny obyvateľstva, prijala vláda Slovenskej republiky vo februári tohto roka uznesenie, ktorým schválila 14 opatrení nasmerovaných k zlepšeniu sociálnej situácie občanov v hmotnej núdzi. Jedným z cieľených opatrení poskytne Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR ročne na každé dieťa v hmotnej núdzi príspevok na školské potreby v sume 1 000 Sk a príspevok na stravu v sume 5 000 Sk, celkovo 400 mil. korún. Ak to rozmeníme na drobné, tak ministerstvo každému žiakovi a dieťaťu, ktoré navštevuje materskú alebo základnú školu a spĺňa požiadavku statusu hmotnej núdze (čo znamená, že rodina, v ktorej žije, je v hmotnej núdzi) dá v školskom roku príspevok na stravu najviac do výšky 25 Sk za každé odobrané jedlo) a na školské pomôcky alikvotnú časť uvedenej sumy pre aktuálny školský rok. Ako sa rozbehla aplikácia tohto opatrenia v praxi, nás informovala odborná pracovníčka Odboru rovnosti príležitostí a antidiskriminácie MPSVR SR **PhDr. Anina Botošová**.

◆ Čo bolo podstatou zámeru rezortu práce MPSVR pomôcť sociálne slabším skupinám, v tomto prípade deťom v hmotnej núdzi?

Najskôr by som si dovoľila vysvetliť genézu vzniku predmetného príspevku. Pred samotným spustením príspevku prebiehala debata na úrovni vecne zainteresovaných odborníkov, ale aj riaditeľov škôl, pracovníkov úradov práce sociálnych vecí a rodiny SR a taktiež mimovládnych organizácií, ktorí sa k predmetnému príspevku vyjadrovali. Zhodli sme sa na tom, že príspevok musí byť adresný a musí ho dostať ten, kto je navyiac ohrozený. Pre nás sa stalo dieťa a žiak v hmotnej núdzi objektom záujmu.

◆ Niektorí rodičia si uvedené opatrenie vysvetľujú tak, že vyplatenie tejto sumy žiadajú na príslušných úradoch práce sociálnych vecí a rodiny. Komu sa budú finančné prostriedky poskytovať?

Áno stávajú sa takéto prípady. Je dôležité, aby sme uvedené záležitosti vysvetlili a tento

interpretačný omyl uviedli na správnu mieru. Vychádzali sme z dobrých skúseností v obciach a v mestách, kde sa využíval inštitút osobitného príjemcu (so súhlasom rodiča) ako nástroja platby stravy pre deti a žiakov, ktorí navštevovali materské a základné školy. Ak to zhrniem, tak cieľom opatrenia je zabezpečenie účelného využívania finančných prostriedkov poskytovaných na dávku v hmotnej núdzi v prospech občanov – konkrétne žiakov navštevujúcich predškolské a školské zariadenia. Čiže príspevok nedostáva rodič, ale zriaďovateľ, ktorý ho poskytne ako účelový príspevok dieťaťu a žiakovi. Finančné prostriedky určené na stravovanie a školské potreby pre deti v hmotnej núdzi dostávajú zriaďovatelia škôl (cirkvi, obce), ktorí ich použijú na úhradu poplatkov za stravu v školskej jedálni a na nákup školských potrieb a pomôcok. Dotácia sa poskytne žiakom podľa sídla školy, ktorú deti navštevujú bez ohľadu na trvalý pobyt žiaka.

◆ Čo v prípade, ak niektoré školy nemajú jedálne? Prídu deti, ktoré sú v hmotnej núdzi, o príspevok?

Pri koncipovaní príspevku sme ráтали aj s takouto alternatívou. V školách, kde nie sú jedálne, alebo jedálne kapacitne nevyhovujú, považujeme za obed aj balíček – so suchým jedlom. Ak je vôľa a ochota, ak starosta, riaditeľ majú sociálne cítenie, zapoja svoje manažérske schopnosti, radi využijú takúto možnosť. Nájdú sa však aj takí, čo uvedený príspevok na stravu nevyužívajú, hoci v danej lokalite sú žiaci spĺňajúci kritériá pre dávky v hmotnej núdzi. Spomínam to z prozaického dôvodu – máme v databáze konkrétne lokality, kde starosta nepožiadala do stanoveného termínu o príspevok. Je to na škodu veci.

◆ Čo sa v súvislosti s príspevkom rozumie pod pojmom školské pomôcky?

Príspevok na školské pomôcky v sume 500 Sk za polrok je suma, za ktorú môže zriaďovateľ dieťaťu, žiakovi zakúpiť pomôcky, ktoré priamo súvisia s vyučovacím procesom. Môžu to byť školské pomôcky, ale aj úbor na telocvik, cvičky, papučky... Rozhodne sa tento príspevok nemôže použiť na vybavenie školy pomôckami (glóbusmi, tabuľami...).

◆ Máte informácie o tom, či sa týmto príspevkom niečo v živote detí a žiakov zmenilo?

Vyjadriť sa k vecnej otázke rečou štatistických údajov. O príspevok na stravu požiadalo 1 032 zriaďovateľov základných škôl a predškolských zariadení pre 22 521 detí. V týchto zariadeniach stúpila školská dochádzka takmer na 100 %. Deti podávajú v školách lepšie výkony. Ak uvediem, že niektoré deti nikdy nechodili do školských jedální, nemali obed, tak príspevok veľmi adresne rieši túto sociálnu otázku a v druhom rade zrovnoprávňuje deti v škole. Deti sú sústredenejšie v škole a práca na vyučovacom procese nie je taká problémová. Veľmi by som chcela poďakovať tým zriaďovateľom, ktorí využili túto možnosť a poskytujú od mája deťom v hmotnej núdzi stravu. Poďakovanie patrí starostovi v obci Lomnička, riaditeľke základnej a materskej školy v Lomničke, riaditeľovi školy v obci Jarovnice, riaditeľke základnej školy v obci Veľký Blh, v obci Jasov, starostke a riaditeľke školy v Plaveckom Štvrtku a mnohým iným starostom obcí a zaniatým ľuďom, ktorí pochopili svoju úlohu a niekedy aj s prekonávaním ťažkostí a príspevok na stravu deťom využili.

◆ Čo by ste si želali do budúcnosti vo vzťahu k tomuto opatreniu?

Ako človek by som si želala čo najviac spokojných detí. Keby som mala čarovnú moc, tak by som všetkým zriaďovateľom dodala balíček trpezlivosti, empatie, a najmä sily, bez ktorej žiadna vec nenájde svojho prijímateľa. Aby sa výnos, ktorým sa príspevok na stravu a na školské pomôcky dostal do praxe, ešte vypracizoval a aby podľa možnosti čo najdlhšie platil. Pretože týmto príspevkom riešime všetkých občanov bez rozdielu rasy, pohlavia. Každý občan, ktorý je v hmotnej núdzi, či už žije v Bratislave, v Košiciach alebo v obci Veheč, má možnosť využiť tento nástroj na skvalitnenie života svojich detí, ktoré navštevujú materské alebo základné školy. Mojmým najväčším práním však je, aby tento príspevok spoločnosť nerozdeľoval, ale ju spájajal.

Príspevok na stravné a školské potreby

Od začiatku mája 2004 nadobudol platnosť výnos MPSVR, ktorý umožňuje zriaďovateľom škôl, predškolských zariadení a špeciálnych škôl poskytovať príspevok na stravné a príspevok na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi. Každé dieťa, ktoré žije v rodine, kde rodič je evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako občan v hmotnej núdzi, je určená dotácia v sume 25 Sk na dieťa a deň na obed, resp. 6 Sk na desiatu. Rodič musí prispievať na každé jedlo a každý stravovací deň od 1 do 5 Sk. Výška príspevku na stravné, ktorým sa rozumie obed a desiata, je ročne 5 000 Sk a 1 000 Sk na školské potreby na školský rok. Za školské potreby sa považujú najmä zošity, učebnice, písacie potreby, nevyhnutné individuálne pomôcky priamo súvisiace s vyučovacím procesom. Dotácia na stravu sa môže poskytovať preddavkovo mesačne do 25. dňa v mesiaci na ďalší kalendárny mesiac.

Dotácia na školské potreby sa môže poskytovať preddavkovo polročne do 25. februára na druhý polrok školského roka a do 25. septembra na 1. polrok. Oba príspevky môžu dostať všetky deti v škole, kde počet detí v hmotnej núdzi dosahuje 70 percent.

◆ Kto žiada o dotáciu a ako pri tom postupovať?

Žiadosť predkladá obec alebo iný zriaďovateľ školy alebo predškolského zariadenia na odbor sociálnych vecí príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Tento odbor predtým osloví obce alebo iných zriaďovateľov škôl (predškolských zariadení, základných škôl, špeciálnych základných škôl) a odovzdá im tlačivo žiadosti. Súčasťou žiadosti je menný zoznam všetkých detí, ktoré navštevujú školu. Menné zoznamy sa predkladajú mesačne.

Odbor sociálnych vecí v nich vyznačí deti, ktoré sa nachádzajú v hmotnej núdzi a postúpi žiadosť finančnému odboru na ďalšie spracovanie.

◆ Pozitívne dopady

Výnos o príspevkoch na obedy a desiate sa napíňa len niekoľko týždňov, ale pozitívne

dopady sa prejavili takmer okamžite: v školských jedálňach vo viacerých lokalitách Slovenska vzrástol počet stravujúcich sa detí a zároveň stúpla aj školská dochádzka. Poskytovanie príspevkov na stravné sa vo dvoch základných, dvoch materských školách a v malotriedke v **Hnúšti, okres Rimavská Sobota**, má veľmi dobrú odozvu, potvrdil to **primátor Mgr. Bagačka**. Nárast stravníkov o 322 zvládajú bez problémov. Príspevky sú pre ich deti jednoznačne pomocou a dobrým krokom už aj toho dôvodu, že rodičov to núti posielat svoje deti do školského zariadenia, zdôraznil primátor. V základnej škole na **Podskalke v Humennom**, v ktorej majú 1. a 2. ročník s výlučne s rómskymi deťmi, príspevky na obedy a desiate uvítali. Počet stravujúcich sa detí vzrástol, ale školská jedáleň je pripravená od začiatku roka, povedal **N. Kostolník, riaditeľ školy**. Je škoda, že v súčasnosti im chýbajú dvaja žiaci, aby splnili predpísanú požiadavku 70 percent detí v hmotnej núdzi. Príspevok na školské pomôcky takisto privítali, doteraz sa rodičia priebežne na tieto potreby skladali, aby ich mali včas k dispozícii. **Ing. B. Kováčová, starostka obce Janova Lehota v okrese Banská Štiavnica**, potvrdila bezproblémovú aplikáciu výnosu o poskytovaní dotácií na stravné. Na obedy sa prispieva 18 žiakom základnej školy a 3 deťom v materskej škole. Zároveň sa prejavil väčší záujem o stravovanie v školskej jedálni, kde počet stravníkov pribudol. Balíčky so školskými potrebami dostanú žiaci až v septembri a čo do nich nakúpia, dohodnú sa s rodičmi. **Starosta obce Lubiša, okres Humenné, p. Berdák**, si myslí, že kritériá na poskytnutie týchto dotácií sú pomerne prísne, v materskej škole z dvadsiatich detí dostali príspevok len tri a na základnej škole z 36 ani jedno. Majú len 1. - 4. ročník základnej školy. Je presvedčený, že takéto „prilepšenie“ by si v skutočnosti potrebovalo päťdesiat percent detí v ich obci.

LUBICA SLAMEČKOVÁ
Foto: MŠ a ZŠ Lomnička

Zo Svätého Petra ľudia už neodchádzajú

Aktivačné práce rozhybali tisíce nezamestnaných na Slovensku

Nie je žiadnym tajomstvom, že na Slovensku máme obce, ktoré vymierajú. Mladí, len čo dokončia stredné a vysoké školy, nechcú o vidieku ani počuť, láka ich život v meste. Rodinné domy preto zivajú prázdnotou, alebo v nich zostávajú len opustení starkí, pretože darmo, starý strom nepresadíš. Existuje však obec, kde sa mladým páči a rozhodli sa v nej usadiť, stavajú si domy. Je to Svätý Peter v okrese Komárno.

„Starosta Ing. Jozef Jobbágy si získal dôveru ľudí, pozná ich problémy a pomáha im ich riešiť,” uviedla Ing. Eleonóra Šlepecká, riaditeľka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Komárne. V okrese je 41 obcí, v ktorých podľa posledného sčítania obyvateľstva v roku 2001 žilo 108 556 obyvateľov. Úrad práce v Komárne evidoval v máji 18,38 % nezamestnaných. Vďaka susednému Maďarsku veľmi úspešne spolupracuje s mnohými zamestnávateľmi. „Cezhraničná migrácia pracovných síl sa zvýšila najmä v roku 2003 a odvtedy za prácou cestuje najmenej 1 650 ľudí. Využívajú bezplatnú autobusovú dopravu, ktorú zamestnávateľa v rámci sociálnej starostlivosti poskytujú. Najväčším je NOKIA kft. Komárom. So starostom Svätého Petra sme sa tam boli pozrieť, aby sme záujemcom, ktorí prišli na výberové konanie, mohli zodpovedne povedať, aké podmienky ich čakajú. Páči sa mi, že starosta v rámci aktivačných prác stavia s nezamest-

nanými objektami, ktoré v obci veľmi potrebujú,” zdôraznila Ing. Eleonóra Šlepecká.

Prioritou zaujať občana

Pri stretnutí s Ing. Jozefom Jobbágy, starostom Svätého Petra ma zaujímalo, čo robí, aby ľudí udržal v obci.

„Toto bola jedna z mojich priorit, pretože občania utekali do Hurbanova, do Komárna. V roku 1973 žilo v tejto dedine 3 400 obyvateľov, teraz máme 2 700. Zaumienil som si, že im musím ponúkať také veci, aby ostali a svoje rozhodnutie neoľutovali. Znamená to, že sa zaujímam o problémy všetkých, o deti, školákov, mladých, rodiny s deťmi, nezamest-

naných, dôchodcov, opustených starých občanov, o Rómov. Je to náročné, lebo každá sociálna skupina má iné priority, iné potreby,” vysvetlil starosta. Vo funkcii je tri roky, no s pomocou nezamestnaných dokázal vybudovať sociálne byty, byty pre mladé rodiny, pred dokončením je domov dôchodcov. Do aktivačných prác zapojil 330 nezamestnaných, ktorých prácu riadi 25 koordinátorov.

„Mali sme v obci staré nevyužívané budovy, chceli sme ich predať podnikateľom, ale nebol o ne záujem. Pouvažovali sme, na čo by sa dali využiť a rozhodli sme sa, že urobíme 9 bytov pre mladých. V poradovníku máme 19 žiadostí, onedlho budeme vyberať, kto dostane byt,” uviedol starosta.

Džindža odplavila rímske chatrče

Svätopeterčania neradi spomínajú na jún v roku 2001. Z pokojnej riečky Džindže sa stal ničiaci živel, ktorý odplavil rímske chatrče, kde žilo tridsaťšesť ľudí. Na druhý deň, keď voda opadla, sa vystrašení dedinčania išli pozrieť na stopy jej vyčistenia. Našli spúšť. Obecné zastupiteľstvo rozhodlo, že smetisko zlikvidujú a postavia štvorbytovku pre rómskych spoluobčanov. Tento nápad väčšinu občanov obce pobúrilo, ale starosta neustúpil. V rámci verejnoprospešných prác za pár mesiacov vyrástli štyri byty odlišného typu (na pevné palivo, bez teplej vody a na elektrický nočný prúd). Pochopiteľne, na stavbe pracovali aj Rómovia a 6. októbra 2001 dostali kľúče od bytov.

„Bývame tu tri roky, sme veľmi spokojní. To, ako sme žili predtým, sa nedá porovnať. Len starostovi môžeme ďakovať,” povedala 35-ročná Rómka Helena Csonková.

„Máme jednoizbový byt, poďte sa pozrieť, ja teraz žehlím,” pozvala ma dnu matka troch detí.

„Najstaršia Alexandra je tretiačka, Alex má desať rokov a Helenka je prváčka. Ešte sú v škole. Chodia za korunu na obed do jedálne. Manžel je v práci, robí na stavbe.”

Zvykajú si denne pracovať

Z rómskej osady ideme na stavbu sociálnych bytov pre slabšiu vrstvu. V práci som

vyrušila robotníkov obsluhujúcich miešačku a omietajúcich dom. **Koordinátor Imrich Kováč** bol roky stolárom v prístave, neskôr pracoval ako robotník. Keď prišiel o zamestnanie, starosta mu ponúkol prácu.

„Tento dom sme začali stavať vlni. Na stavbe robilo od 10 do 30 dlhodobozamestnaných. Práca s ľuďmi je náročná, každý je iná nátura, občas treba zvýšiť hlas,“ povedal I. Kováč.

„Stalo sa, že dlhodobozamestnaný sa nahneval a odišiel. Najjednoduchšie by bolo ho z aktivačných prác vylúčiť. Neurobili sme to, lebo človeku, ktorý bol roky doma len praskli nervy. Na druhý deň prišiel do roboty a zapojil sa, ako by sa nič nestalo. Dlhodobozamestnaní stratili pracovné návyky, musia si zvyknúť na robotu, ale aj na partiu. Aj keď sa vyskytli problémy, vyriešili sme ich,“ doplnil starosta Ing. J. Jobbágy.

Deň v znamení vápna a malty

Práce na štvorbytovke sa blížia k finišu. Pri omietaní domu som zastihla mladého Róma. „Som **Jozef Csonka**, mám 31 rokov. Som ženatý, otec troch detí, ktoré chodia riadne do školy. Moja dcéra Alexandra sa vynikajúco učí, má samé jednotky a chce byť učiteľka. Sme na ňu veľmi pyšní. Bývam s rodinou v sociálnom byte. Predtým sme žili v drevenej šope a v zime strašne trpeli. Som rád, že mám robotu. Starosta je správny chlap, poradí človeku, čo má, aj čo nemá robiť,“ povedal Róm, ktorého prekvapilo, že som videla, ako žijú.

Súkromný podnikateľ **Alexander Čikel** na pol roka pozastavil činnosť svojej firmy. Je elektrikár a k tomuto rozhodnutiu ho prinútil nedostatok roboty. Aj on je koordinátorom, riadi stolárov a pripravuje s ľuďmi stavbu na betónovanie.

„Niektorí chlapi nepracovali niekoľko rokov. Ak by bol príspevok vyšší, robili by rýchlejšie. Ja si o dlhodobozamestnaných myslím, že nerobil len ten, kto nechcel. Ja mám štvorčlennú rodinu, pracujem za minimálnu mzdu. Ako elektrikár mám možnosť robiť aj revízie, takže si nejakú korunu privyrobím.“

Marián, 21-ročný automechanik (priezviskom sa nepredstavil) tvrdil, že si po skončení stredného odborného učilišťa nemohol nájsť robotu. Žije s matkou, ktorá je šičkou v krajčírskej dielni. Rád sa zapojil do aktivačných prác, robí dva dni v týždni a nemusí sa hlásiť na úrade práce, že si hľadá zamestnanie, ani cestovať do Komárna.

Ľudia potrebujú kontakty

Lialo ako z krhly, keď sme sa išli pozrieť

na stavbu domu dôchodcov. V budove bola pôvodne základná katolícka škola. Starosta s farárom dojednal jej prenájom na 50 rokov s tým, že v nej môžu zriadiť dom dôchodcov pre 12 ľudí. Bude tam bunkový systém, v každej izbe sú miesta pre dvoch. V zariadení vznikajú pracovné miesta pre vedúceho, lekára na polovičný úväzok, pre hlavnú sestru, tri zdravotné sestry a upratovačku. **Koordinátor** na tejto stavbe je **Jozef Mešter** a v partii pod jeho vedením pracovalo v aktivačných prácach od 20 do 40 nezamestnaných.

„Tu urobíme zimnú záhradu. Bude odtiaľto dobrý výhľad na obec, starí uvidia, kto ide do obchodu, kto do kostola... Dáme sem plno kvetov, kreslá, pretože ľudia potrebujú kontakty,“ povedal starosta. Miestnosť upratovali dve ženy. Pani **Katarína Rigová** bola šičkou v Dulovciach, kde sa šili pracovné odevy pre robotníkov aj pre vojakov. Vyše roka je

ruží. Všade bolo vidieť starostlivosť pracovitých ľudí. Návštevníka zaujmú zrekonštruované objekty a mnoho nových rodinných domov, do ktorých sa len nedávno nasťahovali rodiny. Práve výstavbou obydli sa stabilizuje počet obyvateľov. Pri veľkej jame, základoch nového domu som našla mladého muža so starším susedom. **Mladý stolár, súkromný podnikateľ**, sa rozhodol, že za dva roky postaví rodinný dom. A prečo práve v obci Svätý Peter? Začudoval sa mojej otázke a povedal: „Mne sa v našej dedine páči a je mi tu dobre!“

Aktivačné práce úspešný nástroj

Starosta obce dobre pozná problémy ľudí. Rieši im starosti s bývaním, umožňuje vysokoškolské vzdelanie, pretože priamo

nezamestnaná.

„Ja nepoberám aktivačný príspevok, pretože manžel pracuje, nie sme v hmotnej núdzi. Som rada, že tu môžem robiť a nemusím sa každý týždeň hlásiť na úrade práce a cestovať zo Svätého Petra do Komárna. Ušetrim na cestovnom, a čo je pre mňa dôležité, som medzi ľuďmi,“ dodala. Aj pani **Ludmila Rózsasová** bola šičkou v Dulovciach.

„Ja som rozvedená, mám 13-ročného syna. Som veľmi rada, že k sociálnej dávke dostávam aktivačný príspevok 1 500 Sk. Je totiž rozdiel, či takýto peniaz mám, alebo nemám v peňaženke.“

Domy rastú ako huby po daždi

Obec Svätý Peter bola vyupratovaná, svieža zeleň jej pridávala na príťažlivosť. V záhradách kvitli kosatce, nádherné druhy

v obci môžu študovať na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, na Fakulte ekonomiky a manažmentu. Túto šancu využíva 54 záujemcov z okresu a obci tento rok pribudne 7 inžinierov. Nezabúda ani na dôchodcov a 65 rozvážajú obed za 17 korún. Obecný úrad vyriešil bývanie Rómom a kontroluje, či deti chodia riadne do školy a sú čisté. Starosta má ich dôveru a bol prvou obcou na Slovensku, v ktorej odhalili úžerníka. Išlo o 45-ročného muža s 25-ročným synom, ktorí pri výplate sociálnych dávok čakali na svoje obete.

V Svätom Petri sa potvrdzuje, že aktivačné práce sú veľmi úspešným nástrojom služieb zamestnanosti. Ak sa zladia manažérske schopnosti s aktivitou nezamestnaných, vyrastajú objekty, ktoré obciam aj mestám pridávajú na cene a príťažlivosť. A nielen to, menia kvalitu života a spokojnosť ľudí.

JANKA VESELSKÁ
FOTO - AUTORKA

Vítaní sú len tí, čo chcú naozaj pracovať

Pri zmene zamestnania treba nový registračný doklad

1. CESTOVANIE DO VEĽKEJ BRITÁNIE PO 1. MÁJI 2004

Budem pri ceste do Veľkej Británie potrebovať víza?

◆ Nie. Od občanov nových členských štátov sa nevyžadujú víza na vstup do Veľkej Británie. Pri vstupe do krajiny musíte imigračnému úradníkovi predložiť svoj pas alebo občiansky preukaz.

★ **Ak mi predtým odmietli vydať víza do Veľkej Británie, nebol mi povolený vstup, alebo som bol z krajiny deportovaný, budem po 1. máji 2004 potrebovať pri ceste do Veľkej Británie víza?**

◆ Nie. Po 1. máji 2004 žiaden občan EÚ nepotrebuje na cestovanie do Veľkej Británie víza. Ak ste boli deportovaný, budete musieť požiadať o zrušenie príkazu na deportáciu, aby ste do Veľkej Británie mohli vycestovať.

★ **Budem môcť vo Veľkej Británii žiť ako dlho budem chcieť?**

◆ Právo na pobyt vo Veľkej Británii získate ak:

1. ste vo Veľkej Británii zamestnaný alebo pôsobíte ako samostatne zárobkovo činná osoba
2. nepracujete vo Veľkej Británii, ale máte dostatok peňazí, aby ste sa užívali bez sociálnej podpory - to sa týka samostatne zárobkovo činných osôb a študentov

2. PRÁCA VO VEĽKEJ BRITÁNII

★ **Otvorila Veľká Británia svoj pracovný trh od prvého dňa vstupu do EÚ?**

◆ Áno. Od 1. mája 2004 občania všetkých nových členských štátov EÚ majú prístup na britský pracovný trh, ak splnia podmienky registrácie v novom registračnom programe pracovníkov. Veľká Británia víta tých, ktorí chcú skutočne pracovať. Pracujúci z prístupujúcich krajín môžu pracovať na britskom pracovnom trhu po zaregistrovaní sa v Registračnom programe pracovníkov

(Workers Registration Scheme).

Prv než odídete do Veľkej Británie za prácou, mali by ste dôkladne zvážiť, či máte vhodné skúsenosti a schopnosti, ktoré vám umožnia nájsť si prácu. Ak nemáte potrebné schopnosti, môže byť pre vás veľmi ťažké uplatniť sa na britskom pracovnom trhu.

★ **Čo budem musieť urobiť po príchode do Veľkej Británie?**

◆ Po príchode si budete musieť veľmi rýchlo nájsť prácu. Nebude vám poskytnuté žiadne ubytovanie, budete teda potrebovať dostatok financií, aby ste sa užívali v období, kým si nájdete prácu. Hneď ako si vo Veľkej Británii nájdete prácu, musíte sa zaregistrovať v Registračnom programe pracovníkov (Workers Registration Scheme).

★ **Ako funguje Registračný program pracovníkov?**

◆ Hneď ako si nájdete prácu, musíte sa zaregistrovať v Registračnom programe pracovníkov, čo vám umožní pracovať a žiť vo Veľkej Británii. Registračný program pracovníkov začal fungovať od 1. mája 2004. Pred týmto dátumom nebudú žiadosti akceptované.

1. O registráciu požiadate vyplnením registračného formulára, ktorý zašlete na príslušnú adresu. Kópiu vášho registračného formulára si ponechá aj váš zamestnávateľ.
2. Dostanete doklad o registrácii. Kópia dokladu bude zaslaná vášmu zamestnávateľovi.

◆ Prvý registračný doklad bude stáť 50 libier. Umožní vám pracovať a žiť vo Veľkej Británii, kým budete pracovať u toho istého zamestnávateľa.

◆ Váš zamestnávateľ je povinný skontrolovať, či ste požiadal o registráciu. Konal by nezákonne, ak by vás zamestnával a vy ste sa na dané pracovné miesto nezaregistrovali do jedného mesiaca od nástupu do práce (okrem prípadu, že ste už predtým legálne pracovali vo Veľkej Británii počas 12 mesiacov bez prerušenia a zároveň ste počas tých-

to 12 mesiacov neboli celkovo viac ako 30 dní bez práce).

◆ Ak po registrácii ostanete v zamestnaní 12 mesiacov bez prerušenia, pričom počas tohto obdobia neprestanete pracovať na celkovo viac ako 30 dní, máte nárok uchádzať sa o povolenie na pobyt pre krajiny Európskeho hospodárskeho priestoru.

★ **Ako sa môžem zaregistrovať?**

◆ Registrácia je jednoduchá. Registračný formulár zašlete poštou na adresu, ktorá je na ňom uvedená. Formuláre doručené osobne nebudú prijímané.

Registračný formulár a adresu nájdete od 27. apríla 2004 na webovej stránke www.workingintheuk.gov.uk

★ **Akými dokladmi sa musím preukázať pri registrácii?**

◆ S vyplneným registračným formulárom pošlete aj tieto dokumenty:

1. potvrdenie od vášho zamestnávateľa, že ste uňho zamestnaný
2. dve fotografie
3. platný pas / občiansky preukaz
4. poplatok 50 libier

★ **Ako dlho bude registračný doklad platný?**

◆ Registračný doklad bude platný kým budete pracovať pre zamestnávateľa, ktorý bude na doklade uvedený. Ak v priebehu 12 mesiacov od registrácie začnete pracovať u nového zamestnávateľa, budete musieť požiadať o vydanie nového registračného dokladu. O nový doklad musíte požiadať pri každej zmene zamestnania.

★ **Čo sa stane, ak zmením zamestnanie?**

◆ Ak zmeníte zamestnanie pred tým, než ste odpracovali 12 mesiacov bez prerušenia, budete musieť požiadať o nový registračný doklad. Vydanie nového dokladu bude pri zmene práce bezplatné, ak ste už pred tým boli zaregistrovaný v Registračnom programe pracovníkov - budete požiadaný, aby ste uviedli číslo svojho predchádzajúceho dokladu.

★ Čo sa stane, ak prídem o zamestnanie?

◆ Ak prídete o prácu pred tým, než ste odpracovali 12 mesiacov bez prerušenia, budete si musieť nájsť nové zamestnanie a znova požiadať o vydanie registračného dokladu.

★ Potrebujem na prácu vo Veľkej Británii pracovné povolenie?

◆ Nie. Od 1. mája nepotrebujete pracovné povolenie. Program pracovných povolení je úplne oddelený od programu registrácie pracovníkov.

★ Ak chcem pracovať vo Veľkej Británii, aké sú moje práva?

◆ Môžete:

- prijať ponuky na prácu
- pracovať (či už ako zamestnanec, samostatne zárobkovo činná osoba alebo podnikateľ)

- založiť firmu
- riadiť podnik
- založiť pobočku podniku

★ Ako si môžem nájsť prácu vo Veľkej Británii?

◆ Ak potrebujete pomoc pri hľadaní práce, kontaktujte agentúru Job Centre Plus, ktorá je súčasťou Sekcie práce a dôchodkov (Department for Work and Pensions). Webová stránka je: www.jobcentre-plus.gov.uk

★ Uznajú mi vo Veľkej Británii kvalifikáciu?

◆ Prax a kvalifikácia získaná mimo Veľkej Británie bude uznávaná. Kompatibilitu vášho vzdelania a kvalifikácie s britským, si môžete overiť v Národnom informačnom centre pre uznávanie kvalifikácií National Recognition Information Centre (NARIC). Webová stránka je www.naric.org.uk
UK NARIC, Oriel House, Oriel Road,

Cheltenham, Glos GL50 1XP
Tel: +44 (0)870 9904088
Fax: +44 (0)1242 258611
Email: info@naric.org.uk

★ Môžem so sebou vziať svoju rodinu?

◆ Ak získate vo Veľkej Británii právo na pobyt, členovia vašej rodiny budú vo všeobecnosti mať právo byť v krajine s vami.

◆ Podľa práva Európskej únie, vaša rodina zahŕňa:

- vášho manžela alebo manželku,
- vaše deti, deti vášho manžela alebo vašej manželky alebo vnúčatá (ak sú mladšie ako 21 rokov alebo ak sú staršie ako 21 rokov a od vás závislé),
- príbuzných od vás závislých, napr. rodičov alebo starých rodičov vášho manžela alebo manželky

◆ Ak ste študent, môže za vami prísť žiť len váš manžel alebo manželka a od vás závislé deti.

◆ Ak vo Veľkej Británii pracujete, vláda posúdi aj žiadosti vašich ostatných príbuzných (napr. súrodencov), ktorí chcú vycestovať za vami v prípade, že sú od vás závislí, alebo s vami žili pred vašim príchodom do Veľkej Británie

★ Aký je postup v prípade samostatne zárobkovo činných osôb?

◆ Samostatne zárobkovo činné osoby sa nemusia registrovať v programe registrácie pracovníkov.

◆ Všetci občania EÚ, vrátane občanov nových členských štátov EÚ, majú právo pôsobiť vo Veľkej Británii ako samostatne zárobkovo činné osoby.

◆ Keď si chcete udržať právo na pobyt po prípadnom ukončení tejto činnosti, budete musieť preukázať, že ste finančne sebestačný. Ak sa zamestnáte, musíte sa zaregistrovať v Registračnom programe pracovníkov, vďaka čomu si udržíte právo na pobyt.

3. SYSTÉM SOCIÁLNYCH DÁVOK A DANÍ VO VEĽKEJ BRITÁNII

★ Oprávňuje ma právo na prácu aj na sociálne dávky Veľkej Británie?

◆ O nároku na dávky bude rozhodnuté na individuálnej báze, v závislosti od vašej situácie. Vo všeobecnosti možno povedať, že iba tí, ktorí získajú právo na pobyt vo Veľkej

Nie všetky cesty vedú do Británie!

Spoznajte pravidlá skôr, ako sa rozhodnete odísť.

Viac informácií získate na bezplatnej telefonickú linku
0800 101 730

Tento program financuje vláda Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska a implementuje Medzinárodná organizácia pro migráciu (IOM)

Británii, budú mať nárok na sociálne dávky.

- Právo na pobyt získate ak, ste nepretržite pracovali počas 12 mesiacov v rámci Registračného programu pracovníkov, alebo
- ak máte dostatok finančných prostriedkov na to, aby ste sa užívali počas 2 rokov.

◆ Ak pracujete a máte platný registračný doklad, môžete získať nárok na tieto dávky:

- úľavu na daniach vzťahujúcu sa na deti a prídavky na deti (pomoc s nákladmi spojenými s výchovou dieťaťa)
- úľavu na daniach pri nízkom príjme
- príspevok na bývanie (pomoc s platením nájomného pri nízkom príjme)
- príspevok na úhradu miestnych daní (pomoc pri zaplatení miestnych daní)
- štátny dôchodkový príspevok

◆ Ak budete vo Veľkej Británii legálne pracovať 12 mesiacov bez prerušenia, získate nárok na ďalšie druhy dávok v závislosti od výšky príjmu vrátane sociálnej podpory a podpory pri hľadaní práce (na podporu pri hľadaní práce získate nárok, ak stratíte prácu po 12 odpracovaných mesiacoch).

◆ Ak máte záujem o ďalšie informácie o príspevkoch, na ktoré máte nárok, kontaktujte Sekciu práce a dôchodkov. Webová stránka je www.dwp.gov.uk

Department for Work and Pensions
Correspondence Unit
Room 540
The Adelphi
1-11 John Adam Street
London WC2N 6HT
Tel: +44 (0) 20 7712 2171

Fax: +44 (0) 20 7712 2386

◆ Ako pracujúci vo Veľkej Británii budete musieť platiť dane a sociálne poistenie, podľa výšky vášho príjmu. Ďalšie informácie o systéme národného poistenia a daní vám poskytnú na Inland Revenue. Webová stránka je www.inlandrevenue.gov.uk

4. ŠTÚDIUM VO VEĽKEJ BRITÁNII

★ Ak som študent?

◆ Po 1. máji môže každý občan nových členských štátov EÚ študovať vo Veľkej Británii. Občania krajín európskeho hospodárskeho priestoru študujúci vo Veľkej Británii si môžu na štúdium zarábať. Ak popri štúdiu pracujete, musíte sa zaregistrovať v Registračnom programe pracovníkov. Ak ste študent, váš manžel alebo manželka a deti od vás závislé, môžu byť s vami vo Veľkej Británii.

★ Budem mať právo na „domáce poplatky“ (znižené poplatky) na univerzitách Veľkej Británie?

◆ Britské inštitúcie vyššieho vzdelávania rozhodujú o úrovniach poplatkov, ktoré budú študenti platiť. Na väčšine inštitúcií budú študenti členských štátov EÚ považovaní za „domácich“ študentov a po 1. máji 2004 zaplatia nižšie poplatky. To sa však môže líšiť v závislosti od univerzity.

★ Môžu moje deti chodiť do školy vo Veľkej Británii?

◆ Občania EÚ, ktorí žijú vo Veľkej Británii,

môžu požiadať o umiestnenie svojich detí na štátnu školu. Ak máte záujem o ďalšie informácie, kontaktujte Oddelenie pre vzdelávanie a zručnosti (Department for Education and Skills). Webová stránka je <http://www.dfes.gov.uk>

Oddelenie môžete kontaktovať aj emailom info@dfes.gsi.gov.uk alebo telefonicky: +44 (0) 870 000 2288

5. UŽ ŽIJETE VO VEĽKEJ BRITÁNII?

★ Čo sa stane, ak už legálne pracujem vo Veľkej Británii na základe doterajšieho programu pracovných povolení. Musím sa po 1. máji zaregistrovať?

◆ Ak ste vo Veľkej Británii legálne pracovali viac ako 12 mesiacov bez prerušenia, budete považovaný za pracovníka EÚ, čo znamená, že budete vyňatý z registračného programu pracovníkov. Ak ste legálne pracovali menej ako 12 mesiacov a zostávate u toho istého zamestnávateľa, nebudete sa musieť zaregistrovať.

★ Aké bude postavenie tých, ktorí pracovali pred 1. májom vo Veľkej Británii nelegálne?

◆ Každý občan nových členských štátov EÚ, ktorý nelegálne pracuje vo Veľkej Británii by sa po 1. máji mal zaregistrovať v programe registrácie pracovníkov. Vďaka dokladu o registrácii pracovníka si môžete zabezpečiť všetky práva, podmienky a riadnu výšku mzdy, na ktoré máte ako pracujúci z členského štátu EÚ nárok.

Európska únia – pracovné príležitosti

Veľká Británia

Oxfordshire

Zamestnávateľ: CROWN Nursing Homes (domovy opatrovateľských služieb)

Pracovná pozícia: Opatrovateľka, zdravotná sestra

Popis pracovného miesta: Opatrovateľská činnosť - opatrovanie starých ľudí (kŕmenie, prebaľovanie, česanie, kúpanie atď.)
Termín nástupu: priebežne

Zamestnávateľ ponúka:

- ubytovanie (priamo v domovoch opatrovateľských služieb alebo v pridružených ubytovacích zariadeniach, ktoré sa

nachádzajú len pár km od domovov) za poplatok 60 libier týždenne

- cena za ubytovanie zahŕňa náklady na: kúrenie, elektrinu, posteľnú bielizeň, práčovňu a kuchyňu, bezplatnú dopravu na pracovisko a späť, bezplatné stravovanie počas dlhej smeny, pracovný pomer na dobu 3 rokov s možnosťou predĺženia, vybavenie a zaplatenie registrácie, hradí náklady spojené s vycestovaním.

Mesačná mzda: 1 070 libier brutto, 720 libier netto

Zamestnávateľ požaduje: základnú znalosť anglického jazyka, ukončené stredoškolské vzdelanie odbor - zdravotná sestra alebo nadstavbové štúdium všeobecná diplo-

movaná zdravotná sestra, ukončené 1 - 2-ročné štúdium odbor sanitár.

V prípade záujmu posielajte svoje životopisy v anglickom jazyku + jednu malú fotografiu na adresu: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Eures - Alica Dobrá, Ádorská 41, 929 48 Dunajská Streda t. č. 031/590 4438. Výber uchádzačov sa uskutočňuje na základe pohovorov.

Slovinsko

Pracovná pozícia: murár, (5) tesár (5)

Zamestnávateľ: GRATIM, d.o.o.

Opis práce:

stavanie vo výške a iné stavanie
pracovná doba - 40 hodín týždenne
predpokladaný plat - 500 eur mesačne

trvanie zmluvy - 1 rok, možnosť predĺženia
ubytovanie - 1 izba pre 3 osoby, platená
zamestnancom

Zamestnávateľ požaduje:

- vzdelanie v odbore
- prax do 5 rokov v odbore
- ostatné - vodičský preukaz skupiny B je výhodou, rovnako ako slovinský, anglický alebo nemecký jazyk

V prípade záujmu o danú pracovnú pozíciu zašlite životopis v slovenskom jazyku e-mailom na adresu:

renata.mesarosova@upsvar.sk

Zamestnávateľ je ochotný prísť na Slovensko na interview.

Upozornenie: treba pamätať na to, že profesie murár/tesár sú v Slovinsku regulované zamestnania, takže je potrebné uznanie kvalifikácie. Kandidáti môžu získať ďalšie informácie alebo formulár žiadosti na Ministerstvo práce, rodiny a sociálnych vecí Slovinska na stránke <http://www.gov.si/mddsz> alebo na adrese: Ministerstvo za delo, družino in socialne zadeve, Kotnikova 5, 1000 Ljubljana, Slovenija t.č. + 386 1 478 34 50, fax:+ 386 1 478 34 56

Názov a sídlo zamestnávateľa:
KOSTOSKI KUZMAN S.P., Prisoje 3,
6000 KOPER

Dátum nástupu: do konca júna 2004

Pracovná pozícia: murár

Počet pracovných miest: 2

Miesto výkonu práce: Koper

Požiadavky na uchádzača: mal by mať ukončené stredné odborné vzdelanie (3 roky na strednej škole alebo aspoň základnú školu s viacročnou murárskou praxou), vyžaduje sa 1 ročná prax, dobrá fyzická kondícia, základná znalosť anglického jazyka výhodou

zamestnávateľ ponúka: čistú mesačnú mzdu vo výške 610 eur, ubytovanie zabezpečuje a platí zamestnávateľ, taktiež poskytuje 1 teplé hlavné jedlo, pracovný pomer na dobu 3 mesiace s možnosťou predĺženia na dobu neurčitú, 50 hodinový týždenný pracovný čas,

Zamestnávateľ je ochotný pricestovať na Slovensko za účelom uskutočnenia výberových pohovorov.

V prípade záujmu zasielajte svoje žiadosti spolu so životopismi v anglickom alebo v slovenskom jazyku najneskôr do konca júna 2004 na Eures poradcu v Slovinsku, kontaktná osoba: Mirela Pekica, e-mailová adresa: mirela.pekica@ess.gov.si,

tel.: 003865 61350 17 (individuálne alebo protredníctvom Eures poradcov alebo Eures asistentov v SR).

Upozornenie: treba pamätať na to, že profesia murár je v Slovinsku regulovaným zamestnaním, takže je potrebné uznanie kvalifikácie. Kandidáti môžu získať ďalšie informácie alebo formulár žiadosti na Ministerstve práce, rodiny a sociálnych vecí Slovinska na stránke <http://www.gov.si/mddsz> alebo na adrese: Ministerstvo za delo, družino in socialne zadeve, Kotnikova 5, 1000 Ljubljana, Slovenija t.č. + 386 1 478 34 50, fax:+ 386 1 478 34 56

Zamestnávateľ: VIGRA - V. d.o.o.

Pracovná pozícia:

murár (6), tesár (6), stavebný robotník (6)

Opis práce:

stavanie domov, mostov, ciest... (80 % práce vo výške)

pracovná doba - 40 hodín týždenne

plat - 460 eur mesačne (vrátane poistenia, 1 teplé jedlo denne, cestovné výdavky)

trvanie zmluvy - 1 mesiac dočasne, potom

trvalo
ubytovanie - 1 izba pre 2 - 3 zamestnancov

Zamestnávateľ požaduje:

- vzdelanie v odbore (stavební robotníci základné vzdelanie)
- prax do 5 rokov v odbore
- ostatné - slovinský alebo chorvátsky jazyk je výhodou

V prípade záujmu o danú pracovnú pozíciu zašlite životopis v slovenskom jazyku e-mailom na adresu:

renata.mesarosova@upsvar.sk

Zamestnávateľ je ochotný prísť na Slovensko na interview.

Upozornenie: treba pamätať na to, že profesie tesár/murár sú v Slovinsku regulované zamestnania, takže je potrebné uznanie kvalifikácie. Kandidáti môžu získať ďalšie informácie alebo formulár žiadosti na Ministerstve práce, rodiny a sociálnych vecí Slovinska na stránke <http://www.gov.si/mddsz> alebo na adrese: Ministerstvo za delo, družino in socialne zadeve, Kotnikova 5, 1000 Ljubljana, Slovenija t.č. + 386 1 478 34 50, fax:+ 386 1 478 34 56

„Všade som dostal kopačky“

Zamestnávateľ: Splošno zidarstvo, Jože Spahič s.p., 1292 Ig, Zapotok 77, SLOVENIJA

Pracovná pozícia: murári
Počet voľných pracovných miest: 5
Nástup: podľa dohody

Opis a miesto práce:

- stavanie lešení, budovanie domov, murárske práce, práca vo výškach
- práca na plný úväzok (40 hodín za týždeň)

- na začiatku zmluva na dobu určitú na 6 mesiacov, potom na dobu neurčitú
- miesto výkonu práce - Ljubljana a jej okolie
Zamestnávateľ ponúka: ubytovanie (1 miestnosť pre 3 osoby) **Plat:** 400 eur

Zamestnávateľ požaduje: murári alebo stavební pracovníci, 2 - 5 rokov prax v tejto profesii, zdravá osoba s dobrou fyzickou kondíciou, netrpiaca závratmi.

Je potrebné napísať CV (môže byť aj po slovensky) a poslať zamestnávateľovi na hore uvedenú adresu. Zamestnávateľ plánuje prísť na Slovensko a urobiť tu výberové konanie.

Rakúsko

Trading Gutertransporte GmbH

Hľadá pre svoju filiálku vo Veľkej Británii 20 vodičov nákladných áut s vodičákom sk. C/E. Vodiči musia spĺňať nasledujúce podmienky: minimálne 2 roky medzinárodnej praxe, ovládať nemecký alebo anglický jazyk, slušné vystupovanie, niekoľkotýždňové pracovné nasadenie by nemal byť problém.

Plat: okolo 1 500 eur netto vrátane výdavkov.

Vodiči budú prihlásení a poistení v sociálnej poisťovni vo Veľkej Británii.

Kontakt:

Trading Gutertransporte GmbH

Klaus Pils

Tiefer Graben 9/23

1010 Wien

Tel.: 0043-699-12667496

Fax: 0043-699-12667497

Email: kpp@aonmail.at

Uchádzači sa môžu hlásiť aj telefonicky na č. 0043-699-12662014 u pána Václava Krcila, ktorý hovorí aj po slovensky a má na starosti výber vodičov.

Krajiny EÚ

Zamestnávateľ: Team Samurai, c/o Gusti, Elsa Brandstromstrasse 4-64, 5020 Salzburg, Rakúsko

Pracovná pozícia: maséri

Počet pracovných miest: 20 - 50

Prax: nie je podmienkou, ale výhodou

Nástup: ihneď

Miesto výkonu práce: verejné priestranstvá, výletné lode, rôzne festivaly, hotelové a firemné priestory

Opis pracovnej činnosti: klient sa masíruje oblečený na špeciálnom masérskom kresle po dobu 20 - 30 min.

Zamestnávateľ poskytuje: ubytovanie, náklady na cestu.

Zamestnávateľ požaduje: vek od 20 - 40 rokov, znalosť cudzieho jazyka - základná zodpovednosť, kultivovaný zovňajšok príjemné vystupovanie, dobrá fyzická kondícia

Plat: garantovaných 12 000 Sk mesačne, výška príjmu narastá podľa schopností až na 50 000 Sk za mesiac.

Školenie: týždňové školenie bude v masážno - vzdelávacom centre

Kontakt: životopis zasielajte Eures poradcovi Marekovi Derzsimu marek.derzsi@upsvar.sk, alebo na adresu Marek Derzsi, Miletičova 21, 814 30 Bratislava

Vyslobodenie z pasce chudoby...

(Dokončenie zo strany 3)

Povinnosti a zodpovednosť občana v hmotnej núdzi

Občan je povinný ohlásiť písomne do 8 dní zmeny vo všetkých skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na dávky a príspevky a na ich výplatu;

Je povinný na výzvu preukázať skutočnosť rozhodujúcu na poskytovanie dávky a príspevkov, ich výšku alebo výplatu v lehote do 8 dní odo dňa doručenia výzvy;

Je povinný vrátiť dávku a príspevky alebo ich časť, zvýšené o 10 % odo dňa, od ktorého mu nepatrili vôbec alebo vo výške, v akej sa vyplácali, ak nespĺnil niektorú jemu uloženú povinnosť, hoci vedel a musel z okolností

predpokladať, že sa vyplácajú neprávom alebo vo vyššej sume než patrili, alebo ak úmyselne spôsobil, že dávka a príspevky alebo ich časť sa vyplatili neprávom alebo vo vyššej sume než patrili.

Občanovi, ktorý si nespĺni svoje povinnosti, úrad alebo obec rozhodnutím zastaví vyplácanie príspevkov na 12 mesiacov.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny vypracovalo vzory žiadostí, správnych aktov a iných tlačív, ktoré sú k dispozícii na každom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny.

Ing. ILDIKÓ POLAČEKOVÁ
námestníčka GR

Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny

ZAVOLAJTE!

Jedným zo systémových opatrení na elimináciu zneužívania sociálneho systému a podvodov je aj zriadenie bezplatnej telefonickkej linky na oznamovanie konkrétnych prípadov zo zneužívania sociálneho systému a podvodov.

Jej cieľom je umožniť občanom upozorniť na konkrétny prípad bez obáv z represie. Zodpovedné inštitúcie budú mať možnosť jednako v konkrétnych prípadoch okamžite zasiahnuť, ako aj získať prehľad o najčastejších formách a oblastiach zneužívania sociálneho systému.

Bezplatná telefonická linka bude zriadená k 1. 7. 2004 na 30-dňovú skúšobnú prevádzku.

0800/ 191 222

SPZ	Peňažný záväzok	2. časť tajničky	Odporuj v diskusi	SPZ	Opiť, po česky	Zvuková zhoda veršov	Citoslovce odporu	SPZ	Zízaj	Panický výber vkladov z banky	Opraž	SPZ	V tento deň, expresívne	4. časť tajničky	Súchajú
Spodok nádoby				Južný Slovan				Zlato po španielsky				Zakázaný herbicíd			
Lepidlo				Burina Vrieskaj				Kvoč				Ponáraj Časť tváre			
Zúrodňujem pôdu							Zotri	Starší slovenský básnik	Nedávajú vajička Bezpečne						
SPZ	Kananejská bohyňa Chór					Švajčiarsky kantón Svadobný kvet				Niečo Starí Gréci					Dážd, po anglicky
Utýraj					1. časť tajničky Peniaze v hre						Vosk na lyže Meno, po nemecky				
Povešť				Mužský hlas Diaľka								Hľa Zapácha			
Olympijské hry			Španielsky maliar Utekaj, expresívne					Preinakšuj, hovorovo					Básnický zápor Skutočnosť		
Jamka po kiahniach							Necivilizovaní	Slovenský zápor	Očkovať po angl. Vzdelával						
SPZ	Oči Preklínajú					Vnútri Neošúchaná				Environ. Impact Assess Ústna voda				Mužské meno	Tenisové údery
Panovnícky titul					3. časť tajničky Hrana hovorovo							Hovoril ekavsky Moravský chlapec			
Iba, po rusky				Kujný nerast Chumáče tráv				Umelá reč				Zvišok po ohni Krmne obilie			
Český zápor			Roztápa kov Prv, po nemecky					Symbol podniku					Značka kozmetiky Trieska		
Rážna							Účinkuje v divadle	Ročné obdobie	Zosuvy hmôt Orgány zraku						
SPZ	Obrad pomenovania Búda					Pohlo Elementárna častica				Hrob knižne Zelený drahokam				St. stred. 7-ročná technická škola	Slávny český komik
Strunové hudobné nástroje					Pre akú príčinu Vľali, po česky						Srb, po rusky Prístav na Kryme				
Obraz nahého tela				Dalo späť Veľmi unav								MZP Réunionu Liehovina z ryže			
Solmizačná slabika			Zloba A, po anglicky				Nula Nižší turecký dôstojník		Vrch na Kréte Opoj				Plošná miera Značka India		
Člen sekty naháčov								Zistili pravosť							
Chovateľ psov								Zošit							
SPZ	Pomôcky: Anat, liš, impfen, Aóni	Ťažká robota						Ináč					Typ ruského lietadla		

Tajnička z vydania máj 2004: AKÁKOIVEK PRÁCA JE LEPŠIA AKO NEČINNOSŤ A POBERANIE DÁVKY

ŠANCA

pre nezamestnaných

Každý má ŠANCU

Chcete si nájsť zamestnanie?

Sledujte reláciu ŠANCA každú stredu o 19:00 na Dvojke.

V relácii ŠANCA vám:

- ponúkame aktuálne informácie o voľných miestach na trhu práce
- poskytneme praktické informácie, ktoré sú pre vás dôležité pri hľadaní nového zamestnania
- sprostredkujeme stretnutia s ľuďmi, ktorí sa dokázali v ťažkej životnej situácii zamestnať.

Prečítajte si príbehy ľudí, ktorí využili svoju šancu:

Anna K. z Banskej Bystrice prišla o prácu mzdárky v šmečle. Vždy bola vynikajúca kuchárka a barmánka a preto dlho nevažovala. S pomocou príspevku na začatie samostatnej zárobkovej činnosti začala piecť pečiny a predávať ich so spočiatku malým ziskom do miestnych obchodov. Rok piekla len sama, teraz jej už pomáha aj matka a švagr. Na sladkostiach od Anny si pochytávajú už aj v Bratislave a Košiciach.

Roman T. z Nížnej na Orave pracoval 30 rokov ako technik v OTEF a vždy tvrdil, že starého psa novým kúskom nenaučíš. Keď stratil robotu, nemal však inú východisko, ako rekvalifikačný kurz. Orava prosperuje aj vďaka turistickému ruchu a stáva sa tam veľmi veľa nových podnikov, hotelov a domov. Roman sa "vyučil" za tesára a s jeho prácou je spokojných už 32 zákazníkov.

Ljuda M. z Trutšova vždy snívala o tom, že bude chemočkou. V jej domácom regióne však ani po ukončení univerzity v Prešove nenšla bez práce uplatnenie. Vämi absolventkej praxe jej však ponúkli miesto na druhom konci republiky - v Šenci. Ljuda využila ponúknuté príležitosti a svoj sen si splnila.

Vašu ŠANCU si môžete pozrieť aj v repríze kabíň štvrtka o 16:00, alebo v sobotu o 12:00 na 6TV.2.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Podporujeme ľudí, podporujeme prácu

Pracovať pre obec sa všetkým oplati

Ing. Eleonóra Šlepecká, riaditeľka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Komárne má v okrese 41 obcí, v ktorých žije asi 108 550 obyvateľov. Cezhraničná spolupráca sa zintenzívnila, od roku 2003 cestuje denne za prácou do susedného Maďarska najmenej 1 650 zamestnancov.

„To nie je malinovka, ale voda z vodovodu z Hurbanova. Za kubík chcú od nás 11, 60 Sk,“ postážoval sa Ing. Jozef Jobbágy, starosta obce Svätý Peter. Vodárne a kanalizácie v Nitre tvrdia, že je to neprimeraná požiadavka. Problém s vodou strpčuje život obyvateľom troch obcí, čo je asi osemtisíc ľudí.

„Deti sú v škole, chodia za korunu na obedy, manžel je v robote“, povedala 35-ročná Rómka Helena Csonková, ktorá hladila deťom oblečenie. Pred tromi rokmi bývali v chatrči, ktorú im pri povodni zmietla inokedy pokojná riečka.

Nezamestnaní v rámci aktívnych prác postavili byty pre sociálne slabších i pre mladé rodiny. Využili aj staré, zdravé tehly zo zrúcaných domov, ktoré nikto nechcel.

V domove dôchodcov, ktorý budú čo nevidieť kolaudovať, nájde pohodlie dvanásť dôchodcov. Zo zimnej záhrady uvidia, čo sa deje v obci.

Svätopeterčania si stavajú takéto krásne domy, v ktorých sa im bude pohodlne bývať.

Text a foto - JANKA VESELSKÁ

Poradie regiónov podľa evidovanej miery nezamestnanosti v SR

Poradie okresov	Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádzajúceho mesiaca v %	Zmena poradia	Poradie okresov	Územie	Ku koncu sledovaného mesiaca v %	Ku koncu predchádzajúceho mesiaca v %	Zmena poradia
1	Rimavská Sobota	30,22	31,43	.	40	Topoľčany	14,19	14,94	.
2	Revúca	29,67	30,70	.	41	Kysucké Nové Mesto	13,47	14,27	-1
3	Veľký Krtíš	29,08	30,63	.	42	Hlohovec	13,41	12,53	-13
4	Trebišov	27,94	28,61	-1	43	Liptovský Mikuláš	13,40	14,47	2
5	Rožňava	27,65	29,56	1	44	Košice II	13,38	13,83	-2
6	Kežmarok	25,60	27,29	.	45	Košice III	13,33	13,60	-3
7	Košice - okolie	24,89	25,54	-3	46	Košice I	13,24	13,51	-3
8	Sobrance	24,87	26,25	1	47	Nitra	13,15	13,99	3
9	Sabinov	24,17	25,41	-2	48	Martin	13,06	14,08	5
10	Poltár	24,16	25,57	1	49	Zvolen	12,98	13,64	2
11	Lučenec	24,06	24,53	-2	50	Košice IV	12,86	13,25	.
12	Michalovce	23,79	25,03	.	51	Partizánske	12,55	12,85	-3
13	Žarnovica	23,79	25,66	5	52	Stará Ľubovňa	12,55	13,85	7
14	Gelnica	22,84	24,09	.		Žilinský kraj	12,17	13,16	
15	Medzilaborce	22,62	23,83	.	53	Bánovce nad Bebravou	11,99	12,85	.
16	Levice	21,45	22,51	.	54	Čadca	11,92	13,03	3
	Košický kraj	21,15	22,04		55	Tvrdošín	11,79	12,97	3
	Banskobystrický kraj	20,85	21,85		56	Dunajská Streda	11,64	12,17	.
17	Vranov nad Topľou	20,59	22,45	.	57	Považská Bystrica	10,73	11,69	.
18	Krupina	20,37	21,96	.	58	Senica	10,68	10,89	-2
19	Žiar nad Hronom	20,12	20,98	-1		Trnavský kraj	10,44	10,82	
20	Detva	20,11	21,66	1	59	Galanta	10,32	11,10	.
21	Spišská Nová Ves	19,48	20,80	-1	60	Námestovo	9,95	11,51	2
22	Brezno	19,43	20,76	-1	61	Prievidza	9,85	10,59	.
23	Bardejov	19,35	20,85	2	62	Nové Mesto nad Váhom	9,83	10,45	.
24	Stropkov	19,20	18,93	-5	63	Skalica	9,66	10,02	-1
25	Snina	19,00	19,69	-1	64	Trnava	9,63	10,12	1
	Prešovský kraj	18,93	20,00		65	Žilina	9,26	9,95	.
26	Prešov	18,90	19,67	-1	66	Banská Bystrica	9,10	9,50	.
27	Zlaté Moravce	18,62	19,82	3		Trenčiansky kraj	8,94	9,52	
28	Komárno	18,38	19,71	3	67	Púchov	8,16	8,74	.
29	Banská Štiavnica	18,29	19,50	1	68	Piešťany	7,94	8,34	.
30	Humenné	17,49	18,47	-1	69	Myjava	7,63	8,33	.
31	Nové Zámky	17,46	18,41	-1	70	Ilava	6,69	6,91	.
32	Svidník	17,37	17,74	-1	71	Malacky	5,68	6,59	.
	Nitriansky kraj	16,96	17,95		72	Trenčín	5,37	5,69	.
33	Levoča	16,87	18,59	3	73	Pezinok	4,98	5,38	.
34	Šaľa	16,46	17,27	.	74	Senec	3,92	4,26	.
35	Poprad	15,06	15,65	-2	75	Bratislava V	3,76	3,85	.
36	Dolný Kubín	14,90	16,32	1		Bratislavský kraj	3,68	3,90	
37	Bytča	14,71	15,43	-1	76	Bratislava III	3,19	3,26	.
38	Ružomberok	14,69	15,66	2	77	Bratislava II	3,16	3,24	.
	SLOVENSKO	14,47	15,25		78	Bratislava I	2,98	3,05	.
39	Turčianske Teplice	14,45	15,02	.	79	Bratislava IV	2,54	2,66	.

*V uplynulom období vykazovaná ako miera disponibilných evidovaných nezamestnaných